

GRONINGENSIS AGER. 45

Territorium hoc Groningense, quod Orientali atque Occidentali Frisiam interiacet, septendecim prouinciarum Belgicarum vna est, & quatuor Occidentalis Frisiam statuum prima. Est autem Groninga vrbs ampla, natura atque arte munita & perpolitata, quæ legibus proprijs regitur, & ipsa iurisdictione obtinet, multorum vndique vicinorum sibi fœderatorum pagorum domina, viris armisque potens. Nomen autem Frisiam huic vrbi Grunium quendam Troianum dedisse quidam opinantur. Sed haud immerito doctis atque acris iudicij viris suspecta sunt pleræque populorum & vrbiu originis, illæ præsertim quæ deducuntur à Troianis. Munsterus autem Francum dicit, non Troianum, sed & Troianus fuit, si Fraci verè suu genus à Troianis repetunt. Si autem pauperis scholastici coniectura etiam ponderis aliquid habitura sit (recipere tamen eam nulli suaferim) à viriditate potius Groningen dictam crediderim: cum nõ solum amœnis pascuis tanquam in campo viridi sita sit vrbs, sed insignia quoque eius videamus esse trabem viridiam in clypeo flauo. Per hanc urbem multæ, eò ingentibus canalibus, quorum maior pars artificiose manu perfecta est, ductis, atque defluunt. Quod ad bonarum artium studia attinet, vnus inter eruditos summi viri Rodolphi Agricola, laude claret. qui in pago non procul à Groninga vrbenatus, cuius summorum suæ ætatis vel ingenio vel doctrina, vel eloquentia par habitus: primo studiorum tyrocinio Louanij egregiè deposito, præter Græcas & Latinas literas omnibus artibus optimis Ferrariæ in Italia ornatus, sub Theodoro Gaza doctore clariss. demum Academiae Heydelbergensis professor, & disputationum factus moderator præsertim Logicarum: Commentario in lucem edito de Inuentione Dialectica sanè pulcherrimo atque elegantissimo: Philosophiæ Aristotelez interpres sui seculi princeps. Cui sub annum M.CCCC. LXXXV. Heidelberge mortuo, Hermolaus Barbarus Venetus, doctorum sui temporis hominum facile princeps, hoc elegantissimum tetrastichon posuit.

Iuuida clauerunt hoc marmore facta Rodolphum

Agricolam, Phrysijs spesq; decusq; soli.

Scilicet hoc vno marmis Germania laudis

Quicquid habet Latium, Græcia quicquid habet.

Cum autem hæc vrbs clientelis potens sit, separatam prouinciã constituit, & ob id titulum à suo nomine principi proprium attribuit. Hanc urbem & prouinciã Embdenfis Comes Georgio Saxoniam Duci, Caroli V. Imperatoris clienti, siue, vt nunc recentiores iurisconsulti loquuntur, feudatario eripuit. Sed vbi eam tueri sibi atque retinere non valeret: eam ille Carolo Geldria duci, anno circiter millesimo quingentesimo decimo quarto tradidit. Quam rem Georgius indignè ferens, ita ab hac mutatione, & Frisiam moribus abhorruit, vt eam urbem atque vniuersam Frisiam prouinciã Carolo Quinto tanquam supremo Domino, nimirum Imperatori, anno M.D. XV. & ipse traderet. Inde nata inter Burgundos, & Geldros atrocissima bella, quæ demum inito contractu, consopita fuere. Inter cætera conuentum, vt dux Carolus ea prouincia, dum viueret, frueretur. post eius obitum verò ad Carolum quintum, tanquam ad Frisiam dominum, vel ad eius hæredes rediret. Sed hæc de re plura in Frisiam Chronico Lugduni Batauorum, siue Leydæ, anno salutis humanæ M. D. LIII. edito, inueniuntur. In hac prouincia Ludouicus Nassouia Comes Guilhelmi Auriaci principis frater germanus, tempore Ducis Albani administratoris Belgici, philippi

Hif.

Hispaniarum Regis nomine feliciter satis grassabatur, dum Dammum opidum, & alios quosdam huius prouinciæ vicos in suam potestatem redigit. Idem etiam fratris sui partes contra Hispanos Albanumq; secutus, bellum acre contra eosdem mouit, & victoria (Hispanis, qui veterani omnes erant, vnà cum duce fortissimo, rei que militaris peritissimo Arenbergico comite cæsis) ad monasterium illud Helligerlee dictum, est potitus. perijt tamen in eadem pugna Adolphus Nassouius, frater ipsius. Vt Albanus deinde ipse, sumpto primo Bruxellæ de Egmūdano Hornensiq; comitibus, quos Gandau captos habebat, supplicio: collectisq; maximis copijs eò peruenerit, & Ludouici comitis exercitū: quòd is viribus, militum numero, cæterisq; rebus omnibus longè impar esset, fuderit & dissiparit, vrbemque obsidione liberauerit. commissa autem fuit pugna illa anno salutis millesimo quingentesimo sexagesimo octauo. Sicuti vero vrbs hæc Georgio Saxoniz Duci per vim (vt supra monui) vrbs hæc erepta fuit: ita per nepotem eius Mauritium Nassouiz Comitem Guilhelmi Vraniensis filium, cuius auus maternus Saxoniz Dux Mauritius erat (gener namq; Mauritij Guilhelmus fuit) anno millesimo quingentesimo nonagesimo quarto armata manu, obsidione duorum saltè mensium, cum toto penè territorio recuperatur: frustra ei Carolo Mansfeldiaco & Verdugine resistentibus.

